

دانشگاه تهران

مشخصات کلی، برنامه درسی و سرفصل دروس

دوره: کارشناسی

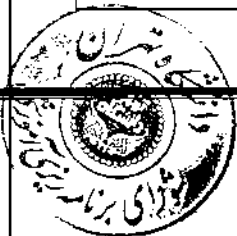
رشته: ادبیات نمایشی

پردیس هنرهای زیبا

مصوب جلسه مورخ ۸۷/۷/۱۷ شورای برنامه ریزی آموزشی دانشگاه

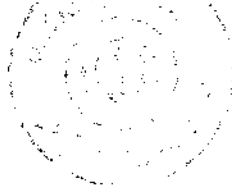
این برنامه بر اساس مصوبه جلسه ۷۱۹ مورخ ۸۸/۲/۲۶ شورای برنامه ریزی آموزش عالی مبنی بر ضرورت ایجاد رشته ادبیات نمایشی و مطابق با مواد آیین نامه واگذاری اختیارات برنامه ریزی درسی به دانشگاهها، توسط اعضای هیات علمی دانشکده هنرهای نمایشی و موسیقی پردیس هنرهای زیبا تهیه و تنظیم شده و در یکصد و هشتاد و چهارمین جلسه شورای برنامه ریزی آموزشی دانشگاه مورخ ۸۷/۷/۱۷ به تصویب رسیده است.

مصوبه شورای برنامه ریزی آموزشی دانشگاه تهران در خصوص برنامه درسی

رشته : ادبیات نمایشی

مقطع : کارشناسی

برنامه درسی دوره کارشناسی ادبیات نمایشی که توسط اعضای هیات علمی دانشکده هنرهای نمایشی و موسیقی پردیس هنرهای زیبا تدوین شده است با اکثریت آراء به تصویب رسید.

- این برنامه از تاریخ تصویب لازم الاجرا است.
- هر نوع تغییر در برنامه مجاز نیست مگر آنکه به تصویب شورای برنامه ریزی آموزشی دانشگاه برسد.

عبدالرضا سیف

دبیر شورای برنامه ریزی آموزشی دانشگاه

محمود کمره ای

معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه

رای صادره جلسه مورخ ۸۷/۷/۱۷ شورای برنامه ریزی آموزشی دانشگاه در مورد تدوین برنامه درسی رشته ادبیات نمایشی در مقطع کارشناسی صحیح است، به واحد ذیربط ابلاغ شود.

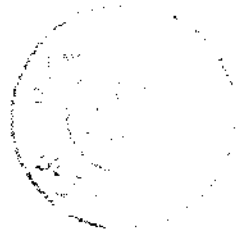
فرهاد رهبر

ریاست دانشگاه تهران

فصل اول

مشخصات کلی دوره کارشناسی ادبیات نمایشی

مقدمه

طرح جامع تربیت کارشناسان متعدد و متخصص در زمینه نمایش در کمیته تخصصی هنرهای نمایشی گروه برنامه‌ریزی هنر شورای عالی انقلاب فرهنگی تدوین یافته است، در این برنامه‌ریزی سعی بر آن بوده است که توجه به هنر نمایشی خودی، فزونی یافته و حتی‌المقدور در تمامی واحدها مطالعه در فرهنگ اسلامی، ایرانی زمینه‌های دستیابی و آشنایی با نمایشی مبتنی بر این فرهنگ را فراهم آورد. ادبیات نمایشی یکی از شاخه‌های هنرهای نمایشی و به بیانی از ارکان اصلی آن محسوب می‌شود. این رشته در ایران می‌تواند به پشتوانه‌ی ادبیات غنی این سرزمین به شیوه‌ی شرقی / ایرانی تدریس شود.

۱- تعریف و هدف

رشته‌ی ادبیات نمایشی ضمن پرداختن به سنت‌ها و تاریخ ادبیات نمایشی در ایران و جهان، به اصول و فنون و شیوه‌های نگارش متون دراماتیک نیز می‌پردازد. ادبیات نمایشی واسطه‌ی ادبیات و صحنه‌ی نمایش محسوب می‌شود و رشته‌ای است که در عین جایگیری در گروه هنرهای نمایشی، از منظر ادبیات نیز دارای جایگاهی تعریف شده است. از این جهت این رشته هم حاوی رویکردی ادبی و هم حاوی رویکردی نمایشی است. ادبیات ایران در پیشینه‌ی غنی خود قابلیت‌های متعددی را جهت تبدیل به متون نمایشی آشکار می‌کند. رشته‌ی ادبیات نمایشی در پی آموزش شیوه و ها شگرد‌هایی است که هر چه بیش‌تر راه را بر ای دستیابی به متونی اصیل و ایرانی متناسب با فرهنگ و باورهای مردم ایران فراهم آورد. لذا هدف از تدوین این رشته تربیت نیرو‌هایی است که ضمن نگارش نمایشنامه‌ها و دیگر اشکال ادبیات نمایشی در حوزه‌ی فرهنگ پارسی، بتوانند در حوزه‌ی نقد و تحلیل و پژوهش نیز به کار بپردازند.

۲- طول دوره و نظام

طول متوسط دوره کارشناسی ادبیات نمایشی ۴ سال شامل ۸ نیم‌سال ۱۶ هفته‌ای می‌باشد. مدیر و مسوول هر رشته موظف است که بر اجرای دقیق برنامه و شرح دروس نظارت داشته باشد، و دانشجویان و اساتید را در جریان کامل شرح درس‌های جدید قرار دهد.

۳- نوع و تعداد واحدهای درسی

تعداد واحدهای درسی الزامی دوره کارشناسی نمایش در هر گرایش بشرح زیر است:

دروس عمومی: ۲۲ واحد

دروس پایه: ۲۱ واحد

دروس اصلی: ۱۹ واحد

دروس تخصصی: ۷۴ واحد

دروس اختیاری: ۴ واحد

در مجموع: ۱۴۰ واحد

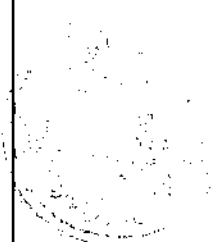

۴- نقش و توانایی

فارغ‌التحصیلان این رشته می‌توانند در رسانه‌های مختلف، تئاتر و آموزش تئاتر در سینما و تلویزیون به عنوان نویسنده و از این طریق به غنای فرهنگی و انتقال مفاهیمی ملی/دینی اهتمام ورزند. همچنین وظیفه آموزش تئاتر در مدارس و کلاس‌های آزاد بر عهده فارغ‌التحصیلان این رشته است.

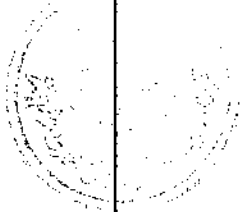
ضرورت و اهمیت:

در تمامی جوامع هنر نمایش یکی از شاخصه‌های تمدن به کار می‌رود و از طریق آن مفاهیم معنوی و نقدهای اجتماعی منتقل می‌شوند. لذا با توجه به این که ادبیات نمایشی از ارکان نمایش محسوب می‌شود، وجود چنین رشته‌ای در تمامی سرزمین‌های در حال پیشرفت و پیشرفته از ضرورت‌های غیرقابل انکار به شمار می‌آید. همچنین با توجه به گسترش رسانه‌های عمومی در ایران و نیاز شدید مخاطب به محصولات نمایش ایرانی، که با فرهنگ و آئین‌های ملی/دینی آمیخته باشد، لزوم و اهمیت این رشته بیش از پیش آشکار می‌شود.

۶- شرایط پذیرش دانشجو

کلیه ی دیپلمه های معتبر توسط وزارت آموزش . پرورش می توانند در صورت قبولی ، در این رشته تحصیل کنند. داوطلبان ابتدا باید شرکت در کنکور سراسری رشته های هنری شرکت کرده ، رشته ی ادبیات نمایشی را انتخاب کنند و سپس در صورت احراز نمره ی قبولی در این مرحله ، در مصاحبه ی حضوری و تخصصی رشته ی ادبیات نمایشی شرکت کنند.

فصل دوم

جداول دروس

جدول یک- دروس عمومی رشته ی ادبیات نمایشی - در مقطع کارشناسی

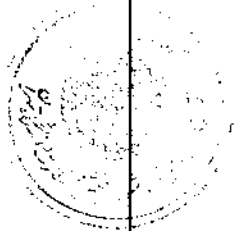
پیشنیاز	ساعت			تعداد واحد	نام درس	ردیف
	ترم	عملی	نظری			
			۳۲	۳۲	۲	۱ معارف اسلامی ۱
			۴۸	۴۸	۳	۲ فارسی
			۴۸	۴۸	۳	۳ زبان خارجی
			۳۲	۳۲	۲	۴ اخلاق و تربیت اسلامی
		۳۲		۳۲	۱	۵ تربیت بدنی ۱
			۳۲	۳۲	۲	۶ تاریخ اسلام
			۳۲	۳۲	۲	۷ انقلاب اسلامی و ریشه های آن
			۳۲	۳۲	۲	۸ متون اسلامی
			۱۶	۱۶	۱	۹ جمعیت و تنظیم خانواده
			۳۲	۳۲	۲	۱۰ معارف اسلامی ۲
		۳۲		۳۲	۱	۱۱ تربیت بدنی ۲
						۱۲
				۲۱		جمع

اگر درصد درس زبان دانشجو کمتر از ۵۰٪ باشد باید پیش از گرفتن واحد زبان خارجی واحد زبان پیش دانشگاهی را بگذرانند.

جدول دو- دروس پایه رشته ی ادبیات نمایشی در مقطع کارشناسی

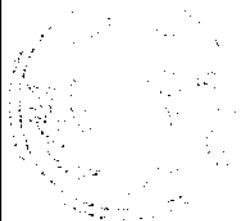
پیشنیاز	ساعت			تعداد واحد	نام درس	ردیف
	عملی	نظری	جمع			
		۳۲	۳۲	۲	اصول و مبانی ارتباطات	۱
		۳۲	۳۲	۲	آشنایی با تاریخ ادبیات کهن و معاصر ایران	۲
		۳۲	۳۲	۲	جامعه شناسی عمومی	۳
		۳۲	۳۲	۲	شناخت موسیقی	۴
		۳۲	۳۲	۲	آشنایی با ادبیات کهن و معاصر جهان	۵
جامعه شناسی عمومی		۳۲	۳۲	۲	جامعه شناسی هنر	۶
		۳۲	۳۲	۲	فرهنگ و ادبیات عامه	۷
		۳۲	۳۲	۲	تمثیل شناسی	۸
		۳۲	۳۲	۲	فلسفه ی مقدماتی شرق	۹
		۳۲	۳۲	۲	روش تحقیق و تدوین پروژه	۱۰
فلسفه مقدماتی شرق		۳۲	۳۲	۲	فلسفه ی مقدماتی غرب	۱۱
				۲۲	جمع	

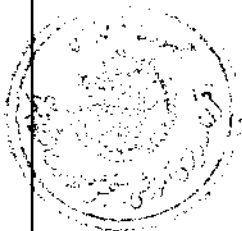
جدول سه- دروس اصلي رشته ی ادبيات نمايشی در مقطع کارشناسی

پيشنياز	ساعت			تعداد واحد	نام درس	ردیف
	عملي	نظري	جمع			
		۴۸	۴۸	۳	بنیاد نمايش در غرب و شرق	۱
	۳۲	۱۶	۴۸	۲	مباني بازيگري	۲
	۳۲	۱۶	۴۸	۲	مباني کارگرداني	۳
	۳۲	۱۶	۴۸	۲	مباني طراحي صحنه	۴
	۳۲	۱۶	۴۸	۲	مباني ادبيات نمايشي	۵
	۳۲	۱۶	۴۸	۲	مباني نمايش عروسكي	۶
		۳۲	۳۲	۲	تاريخ نمايش در ايران	۷
		۳۲	۳۲	۲	تاريخ نمايش در جهان	۸
		۳۲	۳۲	۲	بررسی تطبيقي نظريه هاي نمايش شرق و غرب	۹
				۱۹	جمع	

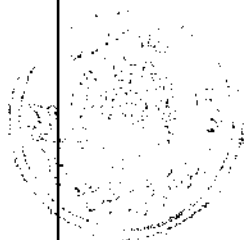
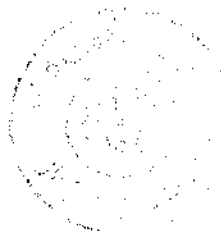

جدول چهار- دروس تخصصی رشته ی ادبیات نمایشی در مقطع کارشناسی

پیشنیاز	ساعت			تعداد واحد	نام درس	رتبف
	عملی	نظری	جمع			
		۳۲	۳۲	۲	ادبیات نمایشی در شرق ۱	۱
		۳۲	۳۲	۲	اصول و فنون نمایشنامه‌نویسی ۱	۲
		۳۲	۳۲	۲	مکتب‌های ادبی ۱	۳
		۳۲	۳۲	۲	ادبیات نمایشی کلاسیک در اروپا ۱	۴
		۳۲	۳۲	۲	داستان‌نویسی ۱	۵
		۳۲	۳۲	۲	اسطوره و نمایش	۶
ادبیات نمایشی در شرق ۱		۳۲	۳۲	۲	ادبیات نمایشی در شرق ۲	۷
اصول و فنون نمایشنامه‌نویسی ۱		۳۲	۳۲	۲	اصول و فنون نمایشنامه‌نویسی ۲	۸
مکتب‌های ادبی ۱		۳۲	۳۲	۲	مکتب‌های ادبی ۲	۹
داستان‌نویسی ۱	۳۲	۱۶	۴۸	۲	داستان‌نویسی ۲	۱۰
ادبیات نمایشی کلاسیک در اروپا ۱		۳۲	۳۲	۲	ادبیات نمایشی کلاسیک در ۲	۱۱
		۳۲	۳۲	۲	ادبیات نمایشی در ایران ۱	۱۲
		۳۲	۳۲	۲	فیلمنامه‌نویسی ۱	۱۳
	۳۲	۱۶	۴۸	۲	کارگاه نمایشنامه‌نویسی ۱	۱۴
		۳۲	۳۲	۲	بررسی متون فارسی از منظر نمایش ۱	۱۵
ادبیات نمایشی کلاسیک در اروپا ۱		۳۲	۳۲	۲	ادبیات نمایشی معاصر اروپا ۱	۱۶
		۳۲	۳۲	۲	تحلیل نمایشنامه ۱	۱۷
تحلیل نمایشنامه ۱		۳۲	۳۲	۲	تحلیل نمایشنامه ۲	۱۸
ادبیات نمایشی در ایران ۱		۳۲	۳۲	۲	ادبیات نمایشی در ایران ۲	۱۹
فیلمنامه‌نویسی ۱	۳۲	۱۶	۴۸	۲	فیلمنامه‌نویسی ۲	۲۰
کارگاه نمایشنامه‌نویسی ۱	۳۲	۱۶	۴۸	۲	کارگاه نمایشنامه‌نویسی ۲	۲۱
ادبیات نمایشی معاصر اروپا ۱		۳۲	۳۲	۲	ادبیات نمایشی معاصر اروپا ۲	۲۲
بررسی متون فارسی از منظر نمایش ۱		۳۲	۳۲	۲	بررسی متون فارسی از منظر نمایش ۲	۲۳
		۳۲	۳۲	۲	نقد در ادبیات نمایشی ۱	۲۴
	۳۲	۱۶	۴۸	۲	نمایشنامه‌نویسی برای رادیو	۲۵
	۳۲	۱۶	۴۸	۲	نمایشنامه‌نویسی برای تلویزیون	۲۶
کارگاه نمایشنامه‌نویسی ۲	۶۴	۱۶	۸۰	۳	کارگاه نمایشنامه‌نویسی ۳	۲۷
		۳۲	۳۲	۲	دیدن و تحلیل نمایش ۱	۲۸
		۳۲	۳۲	۲	تاریخ ادبیات نمایشی در آمریکا	۲۹
ادبیات نمایشی معاصر اروپا ۲		۳۲	۳۲	۲	ادبیات نمایشی معاصر اروپا ۳	۳۰
نقد در ادبیات نمایشی ۱		۳۲	۳۲	۲	نقد در ادبیات نمایشی ۲	۳۱
کارگاه نمایشنامه‌نویسی ۲	۶۴	۱۶	۸۰	۳	کارگاه نمایشنامه‌نویسی ۴	۳۲
دیدن و تحلیل نمایش ۱		۳۲	۳۲	۲	دیدن و تحلیل نمایش ۲	۳۳
	۹۶	۳۲	۱۲۸	۶	پروژه	۳۴
				۷۴	جمع	

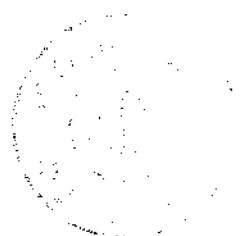

پنج - دروس اختیاری
دانشجویان باید به میزان چهار واحد از دروس تخصصی رشته های دیگر مجموعه رشته های هنر های نمایشی
را به عنوان دروس اختیاری ، اخذ کنند.

فصل سوم

سرفصل دروس

اصول و مبانی ارتباطات

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

هدف: در این درس دانشجویان با علم ارتباطات آشنا می‌شوند.

شرح درس:

در این درس دانشجویان با:

۱- تاریخچه ارتباطات و رسانه‌های ارتباطی

۲- مفاهیم و اصول نظریه‌های ارتباطی

۳- عوامل تشکیل دهنده جریان ارتباطی

۴- مدل‌های ارتباطی

۵- خصوصیات و تأثیر رسانه‌های ارتباط جمعی

۶- مدیریت و تشکیل رسانه‌های ارتباطی در ایران و جهان آشنا خواهند شد.

منابع:

-

مبانی ارتباطات، علی اکبری، انتشارات علمی و فرهنگی - ۱۳۷۸

آشنایی با تاریخ ادبیات کهن و معاصر ایران

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

هدف: آشنایی با مهم‌ترین آثار معاصر و کهن در ادبیات ایران

شرح درس:

- ریشه‌های ادبیات ایران قبل از اسلام
- ادبیات ایران پس از اسلام با تکیه بر شاهنامه‌ی فردوسی، گلستان و بوستان سعدی، منطق‌الطیر عطار و...
- ادبیات ایران پس از مشروطه: تأثیرپذیری از ادبیات غرب
- ادبیات معاصر: قبل از انقلاب
- ادبیات معاصر: پس از انقلاب

منابع:

- ۱- میرعابدینی، حسن - صد سال داستان‌نویسی در ایران (سه جلد)، نشر چشمه، تهران، ۱۳۶۸.
- ۲- زرین‌کوب، عبدالحسین - از گذشته‌ی ادبی ایران، انتشارات المهدی، ۱۳۷۵.
- ۳- صفا، ذبیح‌الله - حماسه‌سرایی در ایران - انتشارات امیرکبیر، تهران، ۱۳۷۹.
- ۴- آریزپور - از صبا تا نیما، انتشارات زوار، تهران، ۱۳۷۹.

جامعه‌شناسی عمومی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

هدف: در این درس دانشجویان با مبانی و مفاهیم عمومی جامعه‌شناسی آشنا می‌شوند.

شرح درس:

(۱) کلیات جامعه‌شناسی:

مفهوم - تعریف - هدف - قلمرو - ارتباط جامعه‌شناسی با سایر علوم اجتماعی - بینش عامیانه و بینش اجتماعی - جامعه‌شناسی خرد و جامعه‌شناسی کلان - سوالات جامعه‌شناسی

(۲) تاریخچه شکل‌گیری جامعه‌شناسی:

دوره تفکر اجتماعی - دوره علم جامعه‌شناسی - رنسانس و پیدایش جامعه‌شناسی صنعتی - علل شکل‌گیری - فرایند کنونی - روش‌های جامعه‌شناسی جدید

(۳) مفاهیم اصلی جامعه‌شناسی

پدیده اجتماعی - نهاد اجتماعی - فرهنگ اجتماعی - اجتماع و جامعه - گروه‌های اولیه و ثانویه -

جامعه مکانیکی و جامعه ارگانیکی - اجتماعی شدن - کنش متقابل اجتماعی (و زندگی روزمره) (۴) حوزه‌های جامعه‌شناسی:

همنوایی و کجروی - ساخت‌های قدرت و سیاست - گروه‌ها و سازمان‌های اجتماعی - خانواده و

خویشاوندی - آموزش و پرورش و رسانه‌ها - دین و مذهب - کار و زندگی اقتصادی -

دیگرگونه‌های اجتماعی در جهان امروز - شهر و شهرنشینی - جنبش‌های اجتماعی

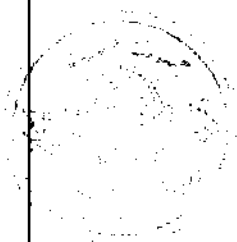
منابع:

۱- از انسان تا جامعه، جامعه‌شناسی مقدماتی، اکوف، ف. ۱۳۳۵، تبریز-نوبل.

۲- اروینگ کالس و جامعه‌شناسی نوین، ثریا کامیار، ۱۳۸۰

۳- اصول و مبانی جامعه‌شناسی، سیاوش گلابی، ۱۳۶۹.

۴- جامعه و هویت شخصی در عصر جدید، آنتونی گیدنز، ۱۳۷۸، نشر نی.

شناخت موسيقي

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظري

پيش‌نياز: ندارد

هدف: در اين درس دانشجويان با اصول و مباني كلي موسيقي آشنا مي‌شوند.

شرح درس:

۱- تحليل موسيقي

۲- عناصر اوليه موسيقي، پيدايش موسيقي

۳- موسيقي مذهبي غرب و فرمهاي مهم آن

۴- شناسايي سبك‌هاي مختلف موسيقي:

۴-۱ رنسانس

۴-۲ دوره قبل از باروك

۴-۳ دوره باروك

۴-۴ كلاسيك

۴-۵ رمانتيك

۵- سبك‌هاي موسيقي در قرن بيستم

۶- موسيقي مدرن

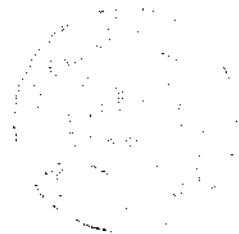
۷- آشنايي با دستگاه‌هاي موسيقي ايران

منابع:

۱- نظري به موسيقي، روح‌الله خالقي، نشر نو، ۱۳۷۰.

۲- مردان موسيقي، مolas برالكوي، دكتور مهدي فروغ، ۱۳۵۱؛ نشر فرانكلين.

۳- تاريخ موسيقي جهان، روح‌انگيز راهگاني، پيشرو، ۱۳۷۷.

آشنایی با تاریخ ادبیات کهن و معاصر جهان

تعداد واحد: ۲

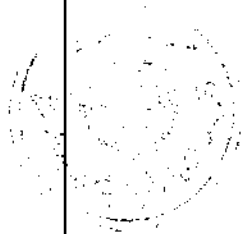
نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

هدف: آشنایی با شاهکارهای ادبیات کهن و معاصر جهان.
شرح درس:

- آشنایی با کتاب عهد عتیق و تحلیل مقدماتی آن.
  - آشنایی با ایلیاد و ادیسه و تحلیل مقدماتی آنها.
  - تأثیر مسیحیت بر ادبیات غرب.
  - آشنایی با کمدی الهی و تحلیل مقدماتی آن.
  - آشنایی با دن کیشوت و تحلیل مقدماتی آن.
  - آشنایی با بینوایان و تحلیل مقدماتی آن.
- آشنایی با ادبیات قرون نوزدهم و بیستم در غرب . (همینگوی ، تولستوی ، داستایفسکی ، دیکنز ، پروست و ...)
- منابع:

- ۱- هایت، گیلبرت - ادبیات و سنت های کلاسیک - محمد کلباسی - نشر آگه - ۱۳۷۶
- ۲- فرهنگ آثار (۷ جلدی) - انتشارات سروش

جامعه‌شناسی هنر

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: جامعه‌شناسی عمومی

هدف: در این درس دانشجویان با اصول جامعه‌شناسی هنر و رهیافت‌های جدید در هنر آشنا می‌شوند.

شرح درس:

(۱) کلیات

موضوع جامعه‌شناسی هنر چیست - رابطه هنر و جامعه‌شناسی - روش مطالعه - تعریف هنر به عنوان یک پدیده اجتماعی - سوالات اجتماعی هنر

(۲) تاریخچه جامعه‌شناسی هنر

دوران اولیه و زیبایی‌شناسی فلسفی - سنت انتقادی و جامعه‌شناختی - نظریات لوکاچ و گلدمن - تاریخ اجتماعی هنر و جایگاه هنر در جامعه - نظریات هاوزر و ولف - دوران جدید و هنر به مثابه جامعه

(۳) نهاد اجتماعی هنر

ریخت‌شناسی هنر و رفتارهای هنری - ستایش و ان‌گوگ - میانجی‌های هنری و حامیان - تولید هنری و شهرت هنری نظریات بوردیو و الیاس - آفرینش هنری و آثار آن.

(۴) دگرگونی‌های هنر در دنیای امروز

رهیافت‌های جدید، از سنت فلسفی به انتقادی - از هنجارگرایی به توصیف و تبیین - سیاست - اقتصاد و رسانه - آینده پژوهی.

منابع:

۱- اجمالی از جامعه‌شناسی هنر، امیرحسین آریانپور، تهران، دانشکده هنرهای زیبا، ۱۳۴۵.

۲- گستره و محدوده‌ی جامعه‌شناسی هنر و ادبیات، فیروز شیروانلو، توس، ۱۳۵۵.

۳- جامعه‌شناسی هنر، ژان دووینو، مرکز، ۱۳۷۹.

فرهنگ و ادبیات عامه

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

هدف: آشنایی با هنر و ادبیات عامیانه و داستان‌های مردمی

شرح درس:

- معنای ادبیات فولکلوریک

- ارزش ادبیات فولکلور در فرهنگ و تمدن یک جامعه

- نمونه‌های ادبیات فولکلوریک کشورهای مختلف

- ادبیات فولکلوریک ایران

- ترانه‌ها مثل‌ها و مثل‌های عامیانه ایران

- حکایت‌ها قصه‌ها افسانه‌های عامیانه ایران

- ادبیات عامیانه ایران در تصویر

منابع:

۱- محبوب، محمدجعفر - ادبیات عامیانه‌ی ایران (دو جلد)، نشر چشمه، چاپ اول، ۱۳۸۲.

۲- کیا، خجسته - قهرمانان بادپا، نشر مرکز، تهران، ۱۳۷۵.

تمثیل‌شناسی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

هدف: آشنایی با کاربرد اسطوره و تمثیل در ادبیات و ادبیات نمایشی

شرح درس:

- آشنایی با اسطوره و تمثیل و تعریف آن در جهان‌بینی اسلامی
- نحوه حضور اسطوره‌ها و تمثیلهای گوناگون در فرهنگ‌های مختلف و چگونگی پیدایش آن.
- نحوه استفاده از زبان رمز و راز در مضامین نمایشی، متون ادبی و عرفانی و ارتباط آن با تمثیل و اسطوره

- بررسی آثار نمایشی (فیلم، فیلمنامه و نمایشنامه) که با اسطوره و تمثیل ارتباط دارند.

منابع:

- ۱- ستاری، جلال - آیین و اسطوره در تئاتر، چاپ اول، تهران، نشر طوس، ۱۳۷۶.
- ۲- ستاری، جلال - اسطوره و راز، چاپ اول، تهران، سروش، ۱۳۷۴.
- ۳- پورنامداریان، تقی - رمز و داستان‌های رمزی در ادب فارسی، انتشارات علمی، فرهنگ، ۱۳۶۴.

فلسفه مقدماتی شرق

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

هدف: آشنایی مقدماتی با اصول و مبانی فلسفه‌ی شرق

شرح درس:

- تعریف اصطلاحات فلسفه و حکمت و تفاوت آنها در شرق و غرب.
- نسبت فلسفه شرق و فلسفه‌ی پوزیتیویستی غرب.
- آشنایی با فلسفه و حکمت در شرق دور.
- آشنایی با فلسفه و حکمت در هندوستان.
- آشنایی با فلسفه و حکمت در ایران.

منابع:

- ۱- فیروزان مهدی- راز و رمز هنر دینی. انتشارات سروش. تهران. ۱۳۷۸.
- ۲- شایگان. داریوش- ادیان و مکتب‌های فلسفی هند (دو جلد) موسسه امیر کبیر. ۱۳۷۵.
- ۳- پاشایی. علی- زن چیست؟ انتشارات نیلوفر چاپ سوم. ۱۳۷۱.
- ۴- شریعتداری، علی- فلسفه، جهاد دانشگاهی، ۱۳۶۴.

روش تحقیق و تدوین پروژه

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

هدف: در این درس دانشجویان توانایی‌های لازم به منظور پژوهش در هنر نمایش را کسب می‌کنند.

شرح درس:

- انواع روش تحقیق

- اصول و قواعد موضوع تحقیق

- اصول و قواعد تدوین فهرست و نقشه‌ی اولیه‌ی یک تحقیق علمی

- اصول و قواعد انتخاب و آسیب‌شناسی منابع

- اصول و قواعد فیش‌برداری

- روش‌های دسته‌بندی اطلاعات

- روش‌های تحلیل اطلاعات

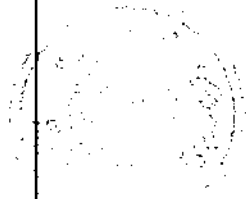
- روش نگارش پروژه

- روش نگارش ارجاعات و منابع و مأخذ

- روش نگارش چکیده، مقدمه و نتیجه‌گیری

منابع:

۱- خواجه نوری، عباسقلی - روش تحقیق - انتشارات دانشگاه تهران - ۱۳۸۱

فلسفه مقدماتی غرب

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: فلسفه مقدماتی شرق

هدف: آشنایی مقدماتی با اصول و مبانی فلسفه غرب

شرح درس:

- اسطوره و اسطوره‌شناسی در غرب (با تأکید بر ایلیاد و اودیسه)

- تأثیرات اسطوره بر فلسفه

- فیثاغورثیان (مصادیق تألیف اسطوره و فلسفه)

- آشنایی با آراء فلسفه پیش از سقراط

- بررسی آراء افلاطون با تأکید بر آراء و پیرامون هنر و زیبایی

- ارسطو و آراء پیرامون کمدی و تراژدی

- آشنایی با آراء فلوطین به ویژه در هنر و زیبایی

- آشنایی با فلسفه مسیحی (آگوستینوس)

- آشنایی با آراء دکارت

- آشنایی با آراء کانت

- آشنایی با آراء بومگارتن در زیبایی‌شناسی

- آشنایی با آراء هگل با تأکید بر زیبایی‌شناسی و هنر

- آشنایی با آراء هایدگر با تأکید بر زیبایی‌شناسی و هنر

منابع:

۱- احمدی، بابک - حقیقت و زیبایی، نشر مرکز، تهران، ۱۳۷۴.

۲- احمدی، بابک - معماری مدرنیته، نشر مرکز، تهران، ۱۳۷۷.

۳- شریعتمداری، علی - فلسفه، جهاد دانشگاهی، ۱۳۶۴.

بنیاد نمایش در غرب و شرق

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: نظری

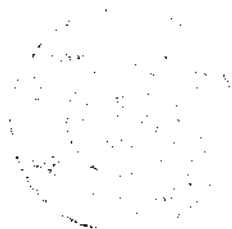
پیش‌نیاز: ندارد

هدف: آشنایی با تفاوت‌های بنیادین نمایش شرق و غرب
شرح درس:

- وحدت‌گرایی (در موضوعات عرفانی و موضوعات زمینی)
- کلی‌گرایی نمایش شرق در برابر جزئی‌نگری تناثر غرب با تأکید بر نمایش تعزیه
- ریشه‌های آیینی و اسطوره‌های در نمایش شرق با تأکید بر شاهنامه‌خوانی و نقالی
- ریشه‌های مذهبی و دینی در نمایش شرق با تأکید بر پرده‌خوانی و تعزیه
- ریشه‌های نمایش در غرب با تأکید بر یونان باستان
- جزئی‌نگری و نگرش فلسفی بر نمایش غرب
- مفهوم کلی شخصیت‌پردازی در نمایش دراماتیک غرب
- مفهوم کلی ساختار نمایش دراماتیک غرب

منابع:

- ۱- عزیز، محمود - نقاط مشترک میان تعزیه‌گردانی، نمایش تراژدی یونان، ۱۳۷۹.
- ۲- بلوکباشی، علی - تعزیه‌خوانی (حدیث قدسی مصائب در نمایش آیینی) امیرکبیر ۱۳۸۰.
- ۳- شایگان، داریوش - آسیا در برابر غرب، انتشارات امیرکبیر، سال ۱۳۸۶.
- ۴- شایگان، داریوش - بت‌های ذهنی، خاطره‌ی ازلی، انتشارات امیرکبیر، تهران ۱۳۷۱.
- ۵- شهیدی، عنایت‌الله - تعزیه و تعزیه‌خوانی، دفتر پژوهش‌های فرهنگی، ۱۳۸۰.

مباني بازيگري

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظري (يك واحد) - عملي (يك واحد)

پيش‌نياز: ندارد

هدف: آشنايي اوليه با اصول و مباني بازيگري

شرح درس:

- مباني نرمش بدن

- مباني بيان

- تمرين‌هاي مربوط به تقويت قواي تخيل - تمرکز، تصور و تجسم به صورت جمعي

- تمرين‌هاي مربوط به تقويت قواي حسي و فكري در شرايط گوناگون به صورت انفرادي

- بداهه‌سازي تک نفره

- بداهه‌سازي دو نفره

- بداهه‌سازي سه نفره

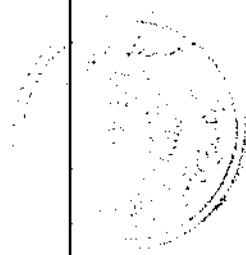
منابع:

۱- آدلر، استلا - تکنیک بازيگري، ترجمه‌ي احمد دامود، تهران، نشر مرکز، ۱۳۷۵.

۲- استانیسلاوسکی، کنستاننن - آماده‌سازي هنرپیشه، ترجمه‌ي مهين اسکويي، جلد اول، تهران، انتشارات سروش، ۱۳۸۲.

۳- استانیسلاوسکی، کنستاننن - آخرين درس بازيگري، ترجمه مهين اسکويي، ناصر حسيني‌صدر، تهران، انتشارات نگاه، ۱۳۸۴.

۴- فنانيان، تاجبخش - مباني بازيگري و کارگرداني، تهران، جهاد دانشگاهي، ۱۳۷۴.

مبانی کارگردانی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری (یک واحد) - عملی (یک واحد)

پیش‌نیاز: ندارد

هدف: آشنایی با اصول اولیه کارگردانی

شرح درس:

- تاریخچه کارگردانی

- کارگردان به عنوان هماهنگ‌کننده عناصر گوناگون تئاتر بر محور درونمایه نمایشنامه و

خواست کارگردان

- مرحله انتخاب متن

- مرحله انتخاب بازیگران

- مرحله تجزیه و تحلیل متن

منابع:

۱- دامود، احمد - اصول کارگردانی تئاتر، تهران، نشر مرکز، ۱۳۷۶.

۲- فنانیان، تاجبخش، مبانی بازیگری و کارگردانی، تهران، جهاد دانشگاهی، ۱۳۷۴.

۳- هیر، مورسیو - وظایف کارگردان در تئاتر، ترجمه‌ی حسن پارسایی، تهران، انتشارات

سروش، ۱۳۸۰.

مباني طراحی صحنه

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظري (یک واحد) - عملي (یک واحد)

پیش‌نیاز: ندارد

هدف: در این واحد درسي دانشجویان با مباني طراحی صحنه و اهمیت و نقش طراحی صحنه در فرایند تولید تئاتر آشنا خواهند شد. تعاریف ابتدایی طراحی صحنه، مولفه‌های بنیادین و اصول اولیه طراحی صحنه از جمله سایر اهداف این درس خواهد بود.
شرح درس:

- اهمیت و نقش طراح صحنه در اجرای يك نمایش
- تعاریف، مراحل طراحی صحنه و روند شکل‌گیری طراحی صحنه
- کانال‌های ارتباطی انسان و محیط
- انواع صحنه و چگونگی طراحی برای يك نمایشنامه
- نقشه‌کشی مقدماتی: انواع نقشه‌های طراحی صحنه و تبدیل طرح به نقشه
- انواع طراحی صحنه و اعمالی که توسط طراح صحنه صورت می‌گیرد
- وظایف يك طراح لباس
- ارکان طراحی صحنه
- اصول کمپوزیسیون در طراحی صحنه
- نمایش چند فیلم و فیلم تئاترهای اجرا شده در طول ترم و بحث و بررسی طراحی صحنه آنها

منابع:

- ۱- مباني طراحی صحنه، محسن صانعی، انتشارات نمایش، چاپ اول، ۱۳۸۲.
- ۲- تاریخ طراحی صحنه تئاتر در ایران - محسن خالقی، انتشارات نمایش، چاپ اول، ۱۳۸۱.
- ۳- Small stage sets on tour- James hall miller- Meriwether- ۲۰۰۰
- ۴- Stage design- Gary thorns – crowood press – ۱۹۹۹.

مبانی ادبیات نمایشی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری (یک واحد) - عملی (یک واحد)

پیش‌نیاز: ندارد

هدف: آشنایی نظری و عملی با مقدمات و اصول نمایشنامه‌نویس

شرح درس:

- آشنایی با مفهوم نمایشنامه و تفاوت آن با ادبیات داستانی و ادبیات سینمایی
- اهمیت طرح در نمایشنامه: تعاریف - تمرین‌ها و راهکارها
- شرح اصطلاحات کلیدی ابتدایی در ادبیات نمایشی: نقطه‌ی شروع، فصل شروع، درونمایه، بن اندیشه و خلاصه داستان
- اهمیت شخصیت در ادبیات نمایشی
- اهمیت ساختار در ادبیات نمایشی

منابع:

- ۱- آگری، لاجوس - فن نمایشنامه‌نویسی، دکتر مهدی فروغ، انتشارات نگاه ۱۳۶۴.
- ۲- مکی، ابراهیم - شناخت عوامل نمایش، سروش، ۱۳۶۶.

مبانی نمایش عروسکی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری (یک واحد) - عملی (یک واحد)

پیش‌نیاز: ندارد

هدف: در این درس دانشجویان با مبانی و تاریخ نمایش عروسکی آشنا می‌شوند.

شرح درس:

- ۱- آشنایی با معنی لغوی و ماهوی عروسک.
- ۲- آشنایی با انواع عروسک‌ها.
- ۳- عروسک‌های نمایشی و پنج تکنیک کلاسیک.
- ۴- آشنایی با نمایش عروسکی (ساختار، عناصر و عوامل).
- ۵- آشنایی با نمایش عروسکی آیینی و سنتی ایران.
- ۶- ساخت عروسک ریتم بیگ و اجرا با آن.
- ۷- آشنایی با نمایش عروسکی سنتی و مدرن در آسیا.
- ۸- آشنایی با نمایش عروسکی سنتی و مدرن در اروپا.
- ۹- آشنایی با نمایش عروسکی سنتی و مدرن در آمریکا.
- ۱۰- ساخت عروسک نهایی.

منابع:

- ۱- هنر عروسکی، بیل برد، جواد ذوالفقاری، انتشارات واحد فوق‌برنامه‌ی جهاد دانشگاهی تهران، ۱۳۶۴.
- ۲- دنیای گسترده‌ی نمایش عروسکی، بهروز غریب‌پور، سروش، ۱۳۶۴.
- ۳- نمایش در ایران، بهرام بیضایی، روشنگران، ۱۳۸۳.
- ۴- حرفه‌ی من، سرگئی ابرامسف، جواد ذوالفقاری، نوروز هنر، ۱۳۸۱.

تاریخ نمایش در ایران

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

هدف: آشنایی با نمایش در ایران، پیش از اسلام و پس از اسلام تا پیش از مشروطیت

شرح درس:

- دین و اساطیر ایرانی پیش از اسلام و نقش آن در شکل‌گیری آیین‌های نمایشی

- متون نمایش در دوران پیش از اسلام

- اسلام و هنر نمایش

- معرفی و بررسی آیین‌های نمایشی در دوران بعد اسلام با تمرکز بر تعزیه، نقالی، نمایش‌های

شادی‌آور و خیمه‌شب‌بازی

منابع:

۱- بیضایی، بهرام - نمایش در ایران، نشر کاویان، تهران، ۱۳۴۴.

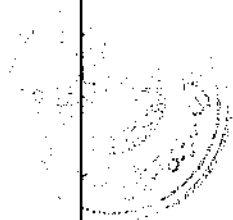
۲- چلکوفسکی، پیتر - تعزیه هنر بومی پیشرو ایران، ترجمه‌ی داوود حاتمی، شرکت انتشارات

علمی و فرهنگی، تهران، ۱۳۶۸.

۳- رهبین، آرمین، ریشه‌های نمایشی در آیین‌های ایران باستان، نشر اهورا، تهران ۱۳۸۳.

۴- عراقی‌زاده، منیژه (و دیگران) - خاستگاه اجتماعی هنرها، چاپ اول، تهران، فرهنگسرای

نیاوران، ۱۳۵۷.

تاریخ نمایش در جهان

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

هدف: آشنایی اجمالی با تاریخ نمایش در جهان

شرح درس:

- تئاتر در یونان و روم باستان

- تئاتر در قرون وسطی

- تئاتر در عصر الیزابتین

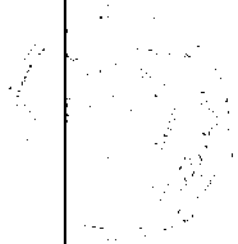
- تئاتر در دوران نئوکلاسیک و رومانسیسم

- تئاتر در قرن نوزدهم و بیستم

منابع:

- براکت، اسکار - تاریخ تئاتر جهان (جلد اول و دوم) - هوشنگ آزادی‌آور - نشر نقره ، تهران ، ۱۳۶۳.

- براکت، اسکار - تاریخ تئاتر جهان (جلد سوم) - هوشنگ آزادی‌آور - نشر نقره ، تهران ۱۳۷۸.

بررسی تطبیقی نظریه‌های نمایش شرق و غرب

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

هدف: تطابق نظریه‌های نمایش در هنر شرق و غرب

شرح درس:

- بررسی تطبیقی شخصیت و شخص‌یازی
- بررسی تطبیقی صحنه‌آرایی در دو گونه‌ی نمایشی غرب و شرق
- بررسی تطبیقی شیوه کارگردانی در دو گونه‌ی نمایشی شرق و غرب
- بررسی تطبیقی بازیگری در دو گونه‌ی نمایشی شرق و غرب

منابع:

- ۱- ارسطو - فن شعر، عبدالحسین زرین کوب، انتشارات امیرکبیر، تهران، ۱۳۵۷.
- ۲- واعظ کاشفی، حسین - روضه‌الشهدا - به کوشش محمدرضا رمضانی.
- ۳- واعظ کاشفی، حسین - فتوت نامه‌ی سلطانی - به کوشش محمدجعفر محجوب، بنیاد فرهنگ ایران، ۱۳۵۰.
- ۴- فیروزان، مهدی - راز و رمز هنر دینی - سروش، تهران، ۱۳۷۸.

ادبیات نمایشی در شرق ۱

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

هدف: آشنایی با ادبیات و ادبیات نمایشی در هندوستان

شرح درس:

- ریشه‌های نمایش در دوران ودایی در هندوستان
- ریگ‌ودا و ویژگی‌های ادبیات نمایشی در آن
- ریشه‌های نمایشی در عصر برهمنی
- مهاباراتا، رامایانا و ادبیات نمایشی
- معرفی و بررسی ادبیات نمایشی سانسکریت با تکیه بر آثار کالیداس و بهاسا
- معرفی و تجزیه و تحلیل ناتیا ساشترا
- معرفی و تجزیه و تحلیل آثار تاگور
- معرفی و تجزیه و تحلیل ادبیات نمایشی پارسی

منابع:

- ۱- شایگان، داریوش - ادیان و مکتب‌های فلسفی هند (دو جلد) امیرکبیر، تهران، ۱۳۷۱.
- ۲- سجودی، محمدحسن - تناتر در آسیا، نشر قطره، ۱۳۸۴.
- ۳- Ervin, Dun- the world Encyclopedia of contemporary theatre- (vole ۵)- Rout ledge, ۱۹۹۸.

اصول و فنون نمایشنامه نویسی ۱

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

هدف: ایجاد مهارت نگارش نمایشنامه با توجه به نمایش سنتی .

شرح درس:

- اصول نگارش طرح نمایشنامه و ویژگی های آن.
  - انواع طرح نمایشنامه .
  - اهمیت ساختمان دراماتیک در طراحی یک نمایشنامه.
  - تمرین نگارش طرح نمایشنامه با توجه به زمان و روایت دراماتیک.
  - تفاوت و شباهت طرح نمایشنامه های غربی با متون نمایشی سنتی در ایران .
  - اصول و ویژگی های وضعیت نمایشی.
  - چگونگی گسترش وضعیت نمایشی .
  - بازیابی وضعیت های نمایشنامه های تاریخ تئاتر و نمایش های سنتی ایرانی.
  - تمرین نگارش گسترش وضعیت های نمایشی در قالب طرح نمایشنامه.
- پایان این کلاس دانشجویان باید به یک طرح کامل و تفصیلی نمایشنامه که توسط استاد نیز تایید و تصحیح شده است دست یابند . این طرح در کلاس اصول و فنون نمایشنامه نویسی ۲ در قالب یک نمایشنامه کامل خواهد شد .

منابع:

- ۱- گریبانیه، برنارد- هنر نمایشنامه نویسی - ابراهیم یونسی- قطره- ۱۳۸۳
- ۲- پولتی، ژرژ - ۳۶ وضعیت نمایشی - سیدجمال آل احمد- دفتر پژوهش های سیما - ۱۳۷۵
- ۳- بیضایی، بهرام - نمایش در ایران - نشر روشنگران - چاپ چهارم - ۱۳۸۳

مکتب‌های ادبی ۱

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

هدف: آشنایی با مکاتب کلاسیسم، رومانتیسم و رئالیسم در ادبیات نمایشی و ادبیات.

شرح درس:

- شرح تفاوت‌های مکتب، سبک و جریان

- تعریف مکتب در ادبیات و ادبیات نمایشی

- مکتب کلاسیسم در ادبیات و ادبیات نمایشی با بررسی نمونه‌ها

- مکتب نئو کلاسیسم در ادبیات و ادبیات نمایشی با بررسی نمونه‌ها

- مکتب رومانتیسم در ادبیات و ادبیات نمایشی با بررسی نمونه‌ها

- مکتب رئالیسم (واقع‌گرایی) در ادبیات و ادبیات نمایشی با بررسی نمونه‌ها

منابع:

۱- سیدحسینی، رضا - مکتب‌های ادبی.

۲- براکت، اسکار - تاریخ تئاتر جهان - هوشنگ آزادی‌ور - نشر مروارید.

۳- اشتاینر، جورج - مرگ تراژدی - بهزاد قادری، انتشارات نمایش، تهران، ۱۳۸۰.

۴ - Styan .J.L- Modern Drama in theory and practice, Realism and Naturalism Cambridge, ۱۹۸۱.

ادبیات نمایشی کلاسیک در اروپا ۱

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

هدف: آشنایی دانشجویان با تراژدی و کمدی در یونان باستان.

شرح درس:

- چگونگی شکل‌گیری یک تراژدی و کمدی در یونان.

- تحلیل و بررسی مهم‌ترین آثار نویسندگان زیر در یونان باستان:

- اشیل

- سوفوکل

- اوریپید

- اریستوفان

- مناندر

- تحلیل و بررسی وضعیت تراژدی و کمدی در روم باستان.

- تحلیل و بررسی مهم‌ترین آثار نویسندگان زیر در روم باستان:

- سنه‌کا

- پلوتوس (ترنس)

منابع:

۱- ایگر، ورنر - پایدیا - جلد اول - محمد حسن لطفی - چاپ اول - تهران - نشر

خوارزمی - ۱۳۷۶

۲- ابراکت، اسکار - تاریخ تئاتر جهان (جلد اول) - هوشنگ آزادی‌ور - چاپ اول -

تهران - مروارید و قطره - ۱۳۶۳

۳- چ جی رز - تاریخ ادبیات یونان - ابراهیم یونسی - امیرکبیر - چاپ سوم -

۱۳۷۸

داستان نویسی ۱

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

هدف: کسب مهارت در نگارش داستان با توجه به تاریخ داستان نویسی و عناصر اولیه داستان.

شرح درس:

- سیر داستان نویسی در ایران و غرب.
  - مفهوم داستان و جایگاه آن در ادبیات.
  - تفاوت داستان با نمایشنامه.
  - آشنایی با مفهوم شخصیت در داستان.
  - تمرین عملی شخصیت در داستان.
  - آشنایی با انواع زاویه دید و زاویه روایت در داستان.
  - آشنایی با مفاهیم زمان و مکان در داستان.
  - تمرین های عملی زمان و مکان در داستان.
  - آشنایی با فضاسازی در داستان.
- تمرین عملی فضاسازی در داستان.

منابع:

- امیرعابدینی، حسن - صد سال داستان نویسی ایران (سه جلد) - نشر چشمه ۱۳۷۷.
امیرصادقی، جمال - عناصر داستان - انتشارات سخن، جلد چهارم، ۱۳۸۰.

اسطوره و نمایش

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

هدف: شناخت اسطوره و دریافت رابطه‌ی اسطوره و نمایش

شرح درس:

- تعریف اسطوره از مناظر مختلف و تفاوت آن با افسانه، داستان‌های دینی و تاریخ
- تفاوت اسطوره و کهن نمونه
- معرفی و شرح ویژگی‌های اساطیر ایران و یونان و بین‌النهرین
- تفاوت ماهوی اساطیر یونان و خاورمیانه (ایران و بین‌النهرین)
- رابطه‌ی آیین و اسطوره
- آیین و اسطوره در یونان
- آیین و اسطوره در ایران و بین‌النهرین
- اهمیت اسطوره در شکل‌گیری تئاتر یونان
- اهمیت اسطوره و الگوهای کهن نمونه‌ای در تئاتر معاصر غرب
- قابلیت‌های نمایشی اساطیر ایرانی
- تأثیر اساطیر و کهن نمونه‌های ایرانی بر نمایشنامه‌نویسی ایرانی

منابع:

- ۱- ثمینی، نغمه - تماشاخانه‌ی اساطیر، نشر نی، تهران ۱۳۸۷.
- ۲- کمبل، جوزف - قدرت اسطوره، عباس مخبر، نشر مرکز، تهران، ۱۳۸۰.
- ۳- کزازی، میرجلال‌الدین - رویا، حماسه، اسطوره - نشر مرکز، تهران، ۱۳۷۶.
- ۴- ستاری، جلال - اسطوره و راز، انتشارات سروش، تهران، ۱۳۷۴.
- ۵- ساندرز، ن.ک - حماسه‌گیل گمش - اسماعیل فلزی، نشر هیومنه، تهران، ۱۳۷۶.
- ۶- ستاری، جلال - آیین و اسطوره در تئاتر - نشر طوس، تهران، ۱۳۷۶.
- ۷- ک.ک، روتن - اسطوره، ابوالقاسم اسماعیل‌پور - نشر مرکز، تهران، ۱۳۷۸.

ادبیات نمایشی در شرق ۲

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ادبیات نمایشی در شرق ۱

هدف: آشنایی با ادبیات نمایشی در چین و ژاپن

شرح درس:

- تجزیه و تحلیل نمایش آیینی در چین باستان
- معرفی و تجزیه و تحلیل متون و اجرای اپرای پکن
- معرفی و تحلیل نمایش آیینی در ژاپن
- بودیسم و ادبیات نمایشی در ژاپن
- معرفی و بررسی آثار نمایشنامه‌نویسان معاصر ژاپن با تکیه بر نمایشنامه‌های میثیما

منابع:

- ۱- سجودی، محمدحسن - تئاتر در آسیا، نشر قطره، ۱۳۸۴.
- ۲- گبری، مولانژ - نمایش ژاپنی، زنده‌ی هزار ساله، سهیلا نجم، سروش، ۱۳۷۰.
- ۳- اتریگیر، مری - هنر چین، فرزانه طاهری، فرهنگستان هنر، ۱۳۸۴.

اصول و فنون نمایشنامه‌نویسی ۲

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: اصول و فنون نمایشنامه‌نویسی ۱

هدف: کسب مهارت نگارش نمایشنامه با توجه به نسخه‌های نمایش ایرانی

شرح درس:

- اصول پرداخت شخصیت دراماتیک
- انواع شخصیت در يك نمایشنامه
- شخصیت در نمایشنامه‌های سنتی ایرانی
- تمرین‌های عملی بر روی شخصیت‌های طرح‌های دانشجویان
- اصول پرداخت زبان دراماتیک
- بازیابی زبان دراماتیک در نمایشنامه‌های تاریخ تئاتر
- تفاوت و شباهت زبان نمایشی در نمایش‌های غربی و نمایش‌های سنتی ایرانی
- کار عملی بر روی دیالوگ نویسی در نمایشنامه‌های دانشجویان
- * کار پایانی این کلاس نگارش يك نمایشنامه است.

منابع:

۱- قادری، نصرالله - آناتومی ساختار درام، کتاب نیستان، ۱۳۸۰.

۲- crieg, noel- play writing, a practical guide- Rutledge, ۲۰۰۵.

مکتب‌های ادبی ۲

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: مکتب‌های ادبی ۱

هدف: آشنایی با مکاتب اکسپرسیونیسم، سمبلیسم و سوررئالیسم به همراه جریان‌های هنری پسا مدرن در ادبیات و ادبیات نمایشی

شرح درس:

- مکتب اکسپرسیونیسم (گزاره‌گرایی) در ادبیات و ادبیات نمایشی
- مکتب سمبلیسم (نمادگرایی) در ادبیات و ادبیات نمایشی
- مکتب سوررئالیسم (فراواقع‌گرایی) در ادبیات و ادبیات نمایشی
- جریان‌های هنری و ادبی پس از دهه‌ی شصت قرن نوزده و تأثیرشان بر ادبیات نمایشی (رنالیسم جادویی، رمان نو و...)
- مکاتب هنر شرق و امکان تطابق با ادبیات نمایشی

منابع:

- ۱- ناظرزاده، فرهاد - گزاره‌گرایی در ادبیات نمایشی، انتشارات سروش، تهران، ۱۳۶۸.
- ۲- ناظرزاده، فرهاد - نمادگرایی در ادبیات نمایشی، انتشارات برگ، تهران، ۱۳۶۸.
- ۳- قادری، بهزاد - چشم‌اندازی به ادبیات نمایش، انتشارات دانشگاه شهید باهنر کرمان، ۱۳۸۲.

داستان نویسی ۲

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری (یک واحد) - عملی (یک واحد)

پیش‌نیاز: داستان نویسی ۱

هدف: کسب مهارت در نگارش انواع داستان.

شرح درس:

- آشنایی با چگونگی پرداخت لحن در داستان.
  - تمرین عملی شکل‌گیری لحن در داستان.
  - انواع داستان: قصه کوتاه و بلند، داستان کوتاه و بلند، رمان.
  - تمرین عملی برای درک انواع داستان.
  - انواع داستان با رویکرد ایرانی: لطیفه، هزل، هجو، داستان‌های رمزی، داستان‌های تمثیلی، داستان عامیانه، داستان‌های منظوم و ...
  - تمرین عملی برای درک فضای داستان‌های ایرانی.
- نگارش یک داستان به عنوان کار پایان ترم.

منابع:

- ۱- گلشیری، احمد - داستان و نقد داستان (چهار جلد) - نشر جی ۱۳۶۸
- ۲- میرصادقی، جمال - ادبیات داستانی - موسسه‌ی فرهنگی ماهور، ۱۳۶۹
- ۳- بیونسی، ابراهیم - هنر داستان نویسی - انتشارات نگاه، ۱۳۷۴

ادبیات نمایشی کلاسیک در اروپا ۲

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ادبیات نمایشی کلاسیک در اروپا ۱

هدف: آشنایی با تاریخ تئاتر از قرون وسطی تا پایان دوران رومانتیک.

شرح درس:

- بررسی وضعیت تاریخی و اجتماعی قرون وسطی
- معرفی و بررسی نمایشنامه‌های اخلاقی و مذهبی قرون وسطی
- بررسی وضعیت تاریخی و اجتماعی رنسانس در انگلستان
- معرفی و بررسی آثار بن جانسن و کریستوفر مارلو
- معرفی و بررسی آثار شکسپیر (تراژدی‌ها، کمدی‌ها، نمایشنامه‌های تاریخی)
- بررسی وضعیت تاریخی و اجتماعی فرانسه (قرن هفدهم)
- معرفی و بررسی آثار نمایشنامه‌نویسان نئوکلاسیک: کرنی، راسین، مولیر
- بررسی وضعیت تاریخی و اجتماعی دوران رومانتیک (آلمان قرن هجدهم)
- معرفی نهضت طوفان و فشار
- بررسی دراماتورژی هامبورگ (اثر لسینگ)
- معرفی و بررسی آثار شیلر
- معرفی و بررسی آثار گوته

منابع:

- ۱- کلیندرمن، هاینس - تئاتر قرون وسطی - سعید فرهودی، موسسه‌ی مطالعات و تحقیقات فرهنگی، تهران ۱۳۶۸.
- ۲- کلیندرمن، هاینس - تاریخ تئاتر اروپا - سعید فرهودی، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، تهران ۱۳۸۰.
- ۳- براکت، اسکار - تاریخ تئاتر جهان (جلد دوم)، هوشنگ آزادی‌ور، نشر مروارید، تهران ۱۳۶۳.

ادبیات نمایشی در ایران ۱

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

هدف: آشنایی با آثار و سیاق نمایشنامه‌نویسان عصر طلایه‌ی مشروطه و مشروطه

شرح درس:

- شرح علل عدم شکل‌گیری تراژدی در ایران
- سیر تدوین و تحول متون تعزیه
- سیر تدوین و تحول متون خیمه‌شب‌بازی، نقالی و پردمخوانی
- شرایط اجتماعی ایران در عصر مشروطه
- معرفی و بررسی آثار آخوندزاده
- معرفی و بررسی آثار میرزا آقا تبریزی
- معرفی و بررسی آثار مویده‌الممالک
- معرفی و بررسی آثار حسن مقدم
- معرفی و بررسی آثار میرزاده عشقی
- معرفی و بررسی آثار ذبیح بهروز

منابع:

- ۱- ملکپور، جمشید تاریخ ادبیات نمایشی در ایران (جلد اول و دوم) انتشارات طوس، تهران ۱۳۶۳.
- ۲- امجد، حمید - تئاتر قرن سیزدهم - نیدا، تهران، ۱۳۷۸.
- ۳- گوران، هیوا - کوشش‌های نافرجام، نشر آگه، تهران، ۱۳۶۰.
- ۴- میرانصاری، علی (و دیگران) - گزیده‌ی اسناد نمایش در ایران، نشر اسناد ملی ایران، ۱۳۸۱.

فیلمنامه نویسی ۱

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

هدف: آشنایی با روش‌های به‌کارگیری عناصر درام در خلق نمایشنامه.

شرح درس:

- شرح مختصات و اصطلاحات کاربردی رسانه سینما.
- تفاوت‌های نمایشنامه و فیلمنامه.
- تعریف صحنه، نما و سکانس در فیلمنامه.
- طرح داستانی در فیلمنامه و تمارین مرتبط با آن.
- شخصیت‌پردازی در فیلمنامه و تمارین مرتبط با آن.
- دیالوگ‌نویسی در فیلمنامه و تمارین مرتبط با آن.
- زاویه دید در فیلمنامه و تمارین مرتبط با آن.
- تقطیع صحنه‌ها در فیلمنامه و تمارین مرتبط با آن.

منابع:

- ۱. فیلد، سید - چگونه فیلمنامه بنویسیم - حسین نجاتی - ۱۳۷۳
- ۲. صکی، ابراهیم - مقدمه‌ای بر فیلمنامه نویسی - انتشارات سروش - ۱۳۷۰

کارگاه نمایشنامه‌نویسی ۱

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: عملی (یک واحد) - نظری (یک واحد)

پیش‌نیاز: ندارد

هدف: آشنایی با اصول نگارش نمایشنامه بر مبنای گونه‌های مختلف نمایشنامه‌نویسی

شرح درس:

- فنون و تمرین‌های نگارش نمایشنامه بر مبنای گونه‌ی تراژدی کلاسیک و تراژدی مدرن

- فنون و تمرین‌های نگارش نمایشنامه بر مبنای گونه‌ی کمدی

- فنون و تمرین‌های نگارش نمایشنامه بر مبنای گونه‌ی ملودرام

- فنون و تمرین‌های نگارش نمایشنامه بر مبنای گونه‌ی فارس

منابع:

۱- گریبانیه، برنارد - هنر نمایشنامه‌نویسی، ابراهیم یونسی - نشر گواه، ۱۳۸۲.

۲- crieg, noel – play writing, a practical guide, Rutledge, ۲۰۰۵

بررسی متون فارسی از منظر نمایش ۱

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

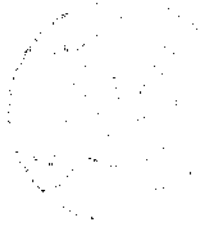
پیش‌نیاز: ندارد

هدف: بررسی متون کهن پیش از اسلام و راهکارهای تبدیل آنها به نمایشنامه
شرح درس:

- معرفی راهکارهای تبدیل متون ادبی به متون نمایشی
- بررسی رابطه‌ی ادبیات و متون نمایشی
- معرفی بخش‌های مختلف اوستا
- معرفی ویژگی‌های کلی ادبیات زرتشتی
- وضعیت‌های آیینی و نمایشی در اوستا (گاهان و یشت‌ها)
- معرفی متن درخت آسوریک به همراه شناخت وضعیت‌های نمایشی و آیینی در آن
- معرفی متن یادگار زریران به همراه شناخت وضعیت‌های نمایشی و آیینی در آن
- معرفی متون پهلوی به همراه شناخت وضعیت‌های نمایشی و آیینی در آنها
- معرفی بن‌دهشن به همراه شناخت وضعیت‌های نمایشی و آیینی در آنها
- معرفی ارداویرافنامه به همراه شناخت وضعیت‌های نمایشی و آیینی در آنها

منابع:

- ۱- تفضلی، احمد - تاریخ ادبیات ایران پیش از اسلام، انتشارات سخن، ۱۳۷۸.
- ۲- عریان، سعید - متون پهلوی - کتابخانه‌ی ملی جمهوری اسلامی، تهران، ۱۳۷۱.
- ۳- کیا، خجسته - قهرمانان بادپا، نشر مرکز، تهران ۱۳۷۵.
- ۴- دوستخواه، جلیل - اوستا (دو جلد) انتشارات مروارید، ۱۳۷۴.

ادبیات نمایشی معاصر اروپا ۱

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ادبیات نمایشی کلاسیک در اروپا ۲

هدف: آشنایی با تاریخ ادبیات نمایشی در آلمان و سرزمین‌هایی که تحت تأثیر آن بوده‌اند
شرح درس:

- بررسی وضعیت اجتماعی و تاریخی آلمان در قرن نوزدهم و بیستم و تأثیرش بر سرزمین‌های همجوار

- معرفی و بررسی آثار گنوریگ بوخنر (۱۸۱۳ - ۱۸۳۷)

- معرفی و بررسی آثار فردریک هبل (۱۸۱۳ - ۱۸۶۳)

- معرفی و بررسی آثار فرانک و دکینگ (۱۸۶۴ - ۱۹۱۸)

- معرفی و بررسی آثار گرهارد هاپتمن (۱۹۶۲ - ۱۹۴۶)

- معرفی و بررسی آثار برتولد برشت (۱۸۹۸ - ۱۹۵۶)

- معرفی و بررسی آثار پیتر هنتکه

- معرفی و بررسی آثار دورفمان

- معرفی و بررسی آثار بورشرت

- معرفی و بررسی آثار فردریش دورنمات (۱۹۲۱ - ۱۹۹۰)

- معرفی و بررسی آثار ماکس فریش (۱۹۱۱ - ۱۹۹۱)

منابع:

۱- براکت، اسکار - تاریخ تئاتر جهان (جلد سوم) هوشنگ آزادی‌پور - نشر مروارید، ۱۳۸۵.

۲- ملشینگر، زیگفرد - تاریخ تئاتر سیاسی (دو جلد) سعید فرهودی، انتشارات سروش، ۱۳۶۸.

۳- برشت، برتولد - درباره‌ی تئاتر، ترجمه‌ی فرامرز بهزاد، انتشارات خوارزمی، ۱۳۷۵.

۴- مینیون، پل لویی - چشم‌انداز تئاتر در قرن بیستم - نشر گواه، تهران ۱۳۸۳.

تحليل نمايشنامه ۱

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظري

پيش‌نياز: ندارد

هدف: كسب مهارت تحليل نمايشنامه‌هاي كمدى

شرح درس:

- معرفي راهها و شگردهاي كلي تحليل نمايشنامه (كمدى)

- معرفي وظيفه‌ي دراماتورژ به مثابه‌ي تحليل‌گر

- كمدى چيست؟

- تحليل نمايشنامه بر مبناي مولفه‌هاي گونه‌ي كمدى

- تحليل نمايشنامه‌ي كمدى بر مبناي مولفه‌هاي ادبيات تطبيقي

- تحليل نمايشنامه‌ي كمدى بر مبناي فلسفه‌ي مرتبط و شرايط نگارش اثر

- تحليل نمايشنامه‌هاي كمدى مهم در تاريخ تئاتر بر اساس سه روش ياد شده: پرنديگان، لجباز،

دفينه‌ي طلا، كمدى قرون وسطى، ولپن، شب نيمه‌ي تابستان، شب دوازدهم، خسيس،

خواستگاري، آخر بازي، آوازخوان طاس و....

* مدرس اين درس مي‌تواند نمايشنامه‌هاي ديگري را از اين دوره‌هاي تاريخي جايگزين موارد ياد شده كند.

منابع:

۱- كوپال، عطاالله - سرچشمه‌ي پيدايش كمدى، نشر قطره، تهران ۱۳۸۴.

۲- برونر، ميشل - تحليل متون نمايشي، شهناز شاهين، قطره، تهران، ۱۳۸۵.

۳- بولتون، مارجوري - كالبديشناسي درام، رضا شيرمرز - قطره، تهران، ۱۳۸۲.

تحليل نمايشنامه ۲

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظري

پيش‌نياز: تحليل نمايشنامه ۱

هدف: كسب مهارت تحليل نمايشنامه‌هاي تراژدي

شرح درس:

- تراژدي چيست؟

- تحليل نمايشنامه‌ي تراژديك بر مبناي مولفه‌هاي گونه‌ي تراژدي و (تراژدي كمي)

- تحليل نمايشنامه‌ي تراژدي بر مبناي مولفه‌هاي ادبيات تطبيقي

- تحليل نمايشنامه تراژدي بر مبناي فلسفه‌ي مرتبط و شرايط نگارش اثر

- تحليل نمايشنامه‌هاي مهم و تراژيک در تاريخ تئاتر بر مبناي روش‌هاي ياد شده: اورست،

اديب شهريار، آنتيگونه، مده‌آ، كاهنه‌هاي باكوس، ريجارد سوم، هملت، مكبث، طوفان، سيد،

دكتور فاستوس و ويلهلم تل.

- تحليل تراژدي‌هاي مدرن

* مدرس اين درس مي‌تواند نمايشنامه‌هاي ديگري را از دوره‌هاي تاريخي آثار ياد شده

جايگزين موارد فوق كند.

منابع:

۱- برونز، ميشل - تحليل متون نمايشي، شهناز شاهين، قطره، تهران، ۱۳۸۵.

۲- بولتون، مارجوري - كالبديشناسي درام، رضا شيرمرز، قطره، تهران، ۱۳۸۲.

۳- كات، يان - تفسير ي بر تراژدي‌هاي يونان باستان، سمت، تهران، ۱۳۷۷.

۴- اشتاينر، جورج - مرگ تراژدي، بهزاد قادري، نمايش، ۱۳۸۷.

ادبیات نمایشی در ایران ۲

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ادبیات نمایشی در ایران ۱

هدف: آشنایی با تاریخ ادبیات نمایشی در ایران از آغاز قرن چهاردهم تا دوره‌ی معاصر
شرح درس:

- معرفی و بررسی آثار نمایشی صادق هدایت
- معرفی و بررسی آثار مصطفی کمال شهرزاد
- وضعیت ادبیات و نتایج در دهه‌ی چهل و پنجاه شمسی
- معرفی و بررسی سیر ادبیات نمایشی برگرفته از افسانه‌ها، اساطیر و نمایش‌های سنتی ایران (علی نصیریان، بهرام بیضائی، بیژن مفید و ارسلان پوریا)
- معرفی و بررسی سیر ادبیات نمایشی رئالیستی (اکبر رادی، رضا صابری و اسماعیل خلج)
- معرفی و بررسی سیر ادبیات نمایشی تجربه‌گرا (نعلبندیان، فرسی و ساعدی)
- ادبیات نمایشی در دوران پس از انقلاب

منابع:

- ۱- فن‌آنیان، تاجبخش - هنر نمایش در ایران تا سال ۱۳۵۷ - انتشارات دانشگاه تهران، ۱۳۸۶.
- ۲- سپانلو، محمدعلی - نویسندگان پیشرو ایران از مشروطیت تا ۱۳۵۰ - سهیل، تهران، ۱۳۷۶.
- ۳- سپانلو، محمدعلی - نویسندگان پیشرو ایران، نگاه، تهران، ۱۳۸۱.
- ۴- خلج، منصور - نمایشنامه‌نویسان ایران (۱)، اختران، تهران، ۱۳۸۱.

فیلمنامه نویسی ۲

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری (یک واحد) - عملی (یک واحد)

پیش‌نیاز: فیلمنامه نویسی ۱

هدف: آشنایی با کاربرد نظریات سینمایی در خلق فیلمنامه.

شرح درس:

- معرفی انواع روایت در سینما بر اساس نظریه پردول.
  - سینمای کلاسیک و الگوی سیدفیلد.
  - سینمای هنری و نمونه های سینمای هنری اروپا ، آسیا و امریکا.
- نگارش یک فیلمنامه کامل بر اساس یکی از الگوهای یاد شده توسط دانشجو زیر نظر استاد در طول ترم.

منابع:

- ۱- فروگ ، ویلیام - فیلمنامه نویس از نگاه فیلمنامه نویس - فیروزه مهاجر- سروش - ۱۳۶۶
- ۲- موریتس، چارلی - نگارش فیلمنامه داستانی - محمد گذرآبادی- انتشارات فارابی - ۱۳۸۴
- ۳- تی ابروین، رابرت- راهنمای نظریه و نقادی فیلم - فواد نجف زاده- بنیاد سینمایی فارابی- ۱۳۷۳

کارگاه نمایشنامه‌نویسی ۲

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری (یک واحد) - عملی (یک واحد)

پیش‌نیاز: کارگاه نمایشنامه‌نویسی ۱

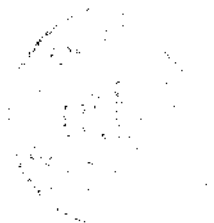
هدف: کسب مهارت نگارش نمایشنامه با توجه به مکاتب رومانتیسم، اکسپرسیونیسم، و مکاتب متأثر از نمایش شرقی

شرح درس:

- فنون و تمرین‌های نگارش نمایشنامه‌نویسی بر مبنای مکتب کلاسیسم و نئوکلاسیسم
- فنون و تمرین‌های نگارش نمایشنامه‌نویسی بر مبنای مکتب رومانتیسم
- فنون و تمرین‌های نگارش نمایشنامه‌نویسی بر مبنای مکتب اکسپرسیونیسم
- فنون و تمرین‌های نگارش نمایشنامه‌نویسی بر مبنای سبک مینیالیسم با تمرکز ویژه بر نمایشنامه‌های شرقی
- فنون و تمرین‌های نگارش نمایشنامه‌نویسی بر مبنای نظریه‌ی بیگانه‌سازی با تمرکز ویژه بر نمایش‌های شرقی
- نگارش یک نمایشنامه به عنوان کار پایان کلاس

منابع:

- ۱- پیکرینگ، کنت - شناخت نمایش‌نامه‌ی مدرن، ناصر دشت‌پیمای، نمایش، تهران، ۱۳۷۹.
- ۲- قادری، نصرالله - آناتومی ساختار درام - کتاب نیستان، تهران ۱۳۸۰.
- ۳- گربانیه، برنارد - هنر نمایشنامه‌نویسی، ابراهیم یونسی، قطره، تهران، ۱۳۸۲.
- ۴- Castagno, Paul .c- New play writing, strategies- Roulade, London ۲۰۰۵.

ادبیات نمایشی معاصر اروپا ۲

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ادبیات نمایشی معاصر اروپا ۱

هدف: آشنایی با ادبیات نمایشی معاصر در کشور فرانسه

شرح درس:

- بررسی تاریخ سیاسی و اجتماعی و ادبی فرانسه در قرون نوزدهم و بیستم
- معرفی و بررسی آثار ویکتور هوگو در زمینه ادبیات نمایشی
- معرفی درام جدید و اقسام آن در فرانسه قرن نوزدهم
- معرفی و بررسی تئاتر رومانسیسم نو در فرانسه
- معرفی و بررسی آثار آلفرد ژاری، روستاند، تریستان برنار، پل والرې و پل کلودل
- آگزیستانسیالیسم و تئاتر معاصر فرانسه
- معرفی و بررسی آثار ژان پل سارتر
- معرفی و بررسی آثار آلبر کامو
- معرفی و بررسی آثار ساموئل بکت
- معرفی و بررسی آثار اوژن یونسکو
- معرفی و بررسی آثار آرابال
- معرفی و بررسی آثار ژان ژنه
- معرفی و بررسی آثار آداموف
- معرفی و بررسی آثار یاسمینا رضا

منابع:

- ۱- ناظرزاده، فرهاد - تئاتر پیشتاز، تجربه‌گر و عبث‌نما، انتشارات سمت، تهران، ۱۳۶۸.
- ۲- کامیابی، احمد - آخرین مصاحبه با ساموئل بکت، فریده رازی، نشر آرویح، تهران، ۱۳۸۱.
- ۳- کامیابی، احمد - گفتگوهایی با ساموئل بکت و...، انتشارات نمایش، تهران، ۱۳۸۱
- ۴- کامیابی، احمد - یونسکو و تئاترش، نمایش، تهران، ۱۳۸۲.

بررسی متون فارسی از منظر نمایش ۲

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: بررسی و متون فارسی از منظر نمایش ۱

هدف: بررسی وضعیت‌های نمایش در ادبیات ایران، پس از اسلام
شرح درس:

- بررسی تاثیر اسلام بر ادبیات ایران
- وضعیت‌های نمایشی در شاهنامه: (تمرکز بر داستان‌های سیاوش، رستم و سهراب، رستم و اسفندیار و داستان فرود)
- وضعیت‌های نمایشی در منطق‌الطیر
- وضعیت‌های نمایشی در ادبیات غیررسمی (ادبیات عامیانه، هزار و یک شب و...)
- قوت‌نامه‌ها و نمایش ایرانی
- وضعیت‌های نمایشی در ادبیات پس از مشروطه تا انقلاب اسلامی
- وضعیت‌های نمایشی در ادبیات پس از انقلاب

منابع:

- ۱- پورنامداریان، تقی - رمز و داستان‌های رمزی در ادب فارسی، شرکت علمی و فرهنگی، تهران، ۱۳۶۴.
- ۲- کیا، خجسته - قهرمانان بادیاء، نشر مرکز، تهران، ۱۳۷۵.
- ۳- ستاری، جلال - افسون شهرزاد، انتشارات طوس، تهران.
- ۴- ثمنی، نغمه - کتاب عشق و سعیده، پژوهشی در هزار و یک شب، نشر مرکز، تهران، ۱۳۷۹.
- ۵- اشرفزاده، رضا - تجلی رمز و روایت در شعر عطار نیشابوری، انتشارات اساطیر، تهران، ۱۳۷۳.
- ۶- پورنامداریان، تقی - دیدار با سیمرخ، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، تهران، ۱۳۷۴.
- ۷- امجد، حمید - تناثر قرن سیزدهم - فیلا، تهران، ۱۳۷۸.

نقد در ادبیات نمایشی ۱

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

هدف: آشنایی با انواع و تاریخچه‌ی نقد در ادبیات نمایشی و کسب مهارت در زمینه‌ی نقد تذکراتی/تاریخی

شرح درس:

- تعریف و اهمیت نقد ادبیات نمایشی

- معرفی انواع نقد: نقد مطبوعاتی، نقد دانشگاهی و...

- معرفی ساختار نقد

- مرور تنوع‌های مهم در ادبیات نمایشی از آغاز تا قرن بیستم: ارسطو و فن شعر، کاستل و

ترو، لسینگ و دراماتورژی هامبورگ، گونه و بازنگری شکسپیر

- معرفی نقد تذکراتی و تاریخی و تمرین براساس آن

* دانشجوی موظف است در طول ترم حداقل دو نقد به استاد تحویل دهد.

منابع:

۱- گورین، ال (و دیگران) - راهنمای رویکردهای نقد ادبی - زهرا مهین‌خواه، نشر اطلاعات، تهران، ۱۳۷۳.

۲- هارلند، ریچارد - درآمدی تاریخی بر نظریه‌ی ادبی، از افلاطون تا بارت، علی معصومی، نشر چشمه، تهران، ۱۳۸۲.

نمایشنامه‌نویسی برای رادیو

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری - عملی

پیش‌نیاز: ندارد

هدف: آشنایی با فنون نگارش نمایشنامه برای رادیو

شرح درس:

- شرح مختصات رسانه‌ی رادیو: مخاطب رادیو، ضبط رادیویی، اهمیت دراماتیک صدا در

رادیو، روند تولید در رادیو، انواع برنامه‌های رادیویی

- شرح اصول نگارش برای نمایشنامه‌ی رادیویی به همراه تمرین‌های مربوط

* دانشجوی موظف است در طول این واحد درسی یک نمایشنامه‌ی رادیویی را زیر نظر استاد

نوشته و تکمیل کند.

منابع:

۱- عبداللهزاده، مهدی - نگارش نمایشنامه‌ی رادیویی - سروش، تهران، ۱۳۸۱.

نمایشنامه‌نویسی برای تلویزیون

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری (یک واحد) - عملی (یک واحد)

پیش‌نیاز: ندارد

هدف: آشنایی با فنون نگارش نمایشنامه برای تلویزیون

شرح درس:

- شرح مختصات رسانه‌ی تلویزیون: مخاطب تلویزیون، دکوپاژ تلویزیونی روند، تولید در تلویزیون، انواع برنامه‌های تلویزیونی
- شرح اصول نگارش تئاتر تلویزیونی به همراه تمرین‌های مربوط
- شرح اصول نگارش مجموعه و سریال تلویزیونی به همراه تمرین‌های مربوط
- شرح اصول نگارش برای برنامه‌های ترکیبی به همراه تمرین‌های مربوط
- * دانشجوی موظف است در طول این واحد درسی یک نمایشنامه تلویزیونی را زیر نظر استاد نوشته و تکمیل کند.

منابع:

- ۱- ژان، کازنو - قدرت تلویزیون، علی اسدی، امیرکبیر تهران، ۱۳۶۴.
- ۲- تولاک، جان - درام تلویزیونی - ترجمه امیر پوریا و شبنم میرزین‌العابدین، اداره‌ی کل پژوهش‌های سیمما، تهران ۱۳۸۳.

کارگاه نمایشنامه‌نویسی ۳

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: نظری (یک واحد) - عملی (دو واحد)

پیش‌نیاز: کارگاه نمایشنامه‌نویسی ۲

هدف: نگارش نمایشنامه بر مبنای شگردهای روایی متون نمایشی ایرانی
شرح درس:

- فنون و تمرین‌های نمایشنامه‌نویسی بر مبنای متون نمایشی پیش از اسلام
- فنون و تمرین‌های نمایشنامه‌نویسی بر مبنای متون تعزیه
- فنون و تمرین‌های نمایشنامه‌نویسی بر مبنای شگردهای نمایش‌های شادی‌آور ایرانی
- فنون و تمرین‌های نمایشنامه‌نویسی بر مبنای شگردهای نقالی
- فنون و تمرین‌های نمایشنامه‌نویسی بر مبنای شگردهای پردهخوانی
- نگارش يك نمایشنامه به عنوان کار پایان ترم

منابع:

- ۱- خاکی، محمدرضا - تعزیه‌نامه‌های کتابخانه‌ی ملک، موسسه‌ی فرهنگی گسترش هنر، تهران، ۱۳۸۱.
- ۲- عناصری، جابر - ادبیات نمایشی مذهبی، مرکز هنرهای نمایشی، تهران، ۱۳۷۲.
- ۳- بیضایی، بهرام - نمایش در ایران، نشر کاویان، ۱۳۴۴.
- ۴- افشاری، مه‌رآن - هفت لشگر (طومار جامع نقالان) پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، تهران، ۱۳۷۷.
- ۵- واعظ کاشفی سبزواری، ملاحسین - فتوت‌نامه‌ی سلطانی، به اهتمام محمد جعفر محجوب، بنیاد فرهنگ ایران، تهران، ۱۳۵۰.

دیدن و تحلیل نمایش ۱

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

هدف: ایجاد توانایی تحلیل نمایش‌های کمدی و تراژدی

شرح درس:

- آشنایی دانشجویان با قواعد تحلیل تئاتر در غرب مربوط به نمایشنامه‌های دوران باستان و دوران کلاسیک

- ارائه تعریف از تم، سبک، ژانر، شخصیت و نشانه‌ها به عنوان محورهای لازم جهت تحلیل اثر نمایشی

- ارائه تعریف تحلیل و رابطه آن با نقد

- نظریات ارسطو درباره‌ی تراژدی و کمدی

- نمایش نمونه‌هایی از اجرای مهم آثار نمایشی دوران باستان و تحلیل آنها

- نمایش نمونه‌هایی از اجرای مهم آثار نمایشی دوران کلاسیک (با تأکید بر آثار شکسپیر) و تحلیل آنها

منابع:

۱- کات، یان - تفسیری بر تراژدی‌های یونان باستان، ترجمه‌ی داوود دانشور، رضا ابراهیمی، انتشارات جهاد دانشگاهی.

۲- براکت، اسکار - تاریخ تئاتر جهان، جلد اول، دوم - ترجمه‌ی هوشنگ آزادی‌پور، نشر قطره، ۱۳۶۶.

۳- ارسطو، فن شعر، ترجمه‌ی عبدالحسین زرین‌کوب، انتشارات امیرکبیر، تهران، ۱۳۵۷.

۴- ستاری، جلال، نماد و نمایش، انتشارات طوس، تهران ۱۳۷۴.

تاریخ ادبیات نمایشی در امریکا

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

هدف: آشنایی با ادبیات نمایشی در امریکا

شرح درس:

- بررسی تاریخ اجتماعی و سیاسی امریکای شمالی در قرون نوزده و بیست.
- بررسی سابقه ادبیات امریکا (سفرنامه، ادبیات مذهبی ، ادبیات ناتورالیستی)
- معرفی و بررسی آثار نویسندگان زیر :
- یوجین اونیل
- آرتور میلر
- تنسی ویلیامز
- تورنتون وایلدر
- لیلیان هلمن
- ادوارد آلبی
- دیوید ممت
- سام شپارد
- نیل سایمون

گذری بر جریان های آوانگارد تئاتر امریکا: لیونینگ تئاتر، اپن تئاتر ، نان و عروسک و ...

منابع:

۱-جراکت، اسکار- تاریخ تئاتر جهان(جلد سوم)- هوشنگ آزادی ور- نشر مروارید و قطره.

۲- ویگر، ویلیس- تاریخ ادبیات امریکا- حسن جوادی- نشر امیرکبیر- ۱۳۷۹

۳- Modern American Drama – ۱۹۴۵ – C.W.E.BIG SBY- Cambridge – ۲۰۰۰

۲۰۰۰

ادبیات نمایش معاصر اروپا ۳

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ادبیات نمایشی معاصر اروپا ۲

هدف: آشنایی با تاریخ ادبیات نمایشی در ایتالیا، انگلستان و اسکاتلند در قرن نوزدهم و

بیست

شرح درس:

- بررسی وضعیت اجتماعی و تاریخی اسکاتلند در قرن نوزدهم و بیستم

- معرفی و بررسی آثار بیورسن (۱۸۲۲ - ۱۹۱۰)

- معرفی و بررسی آثار ایبسن

- معرفی و بررسی آثار استریندبرگ

- معرفی و بررسی آثار یون فوسه

- بررسی وضعیت اجتماعی و تاریخی ایتالیا در قرن نوزدهم و بیست

- معرفی و بررسی آثار گلدونی و دونانزیو

- معرفی و بررسی آثار پیراندللو و داریوفو

- بررسی وضعیت اجتماعی و تاریخی انگلستان در قرن نوزدهم و بیست

- معرفی و بررسی آثار برنارد شاو، شون اکیسی، ویلیام باتلر ییتز

- معرفی و بررسی آثار هارولد پینتر

- معرفی و بررسی آثار جان آزرین، کاریل چرچیل، دیوید هر و تام استوپارد

منابع:

۱- مک کالو، کریستوفر - تناتر و اروپا، نغمه ثمینی - نشر قطره، تهران، ۱۳۸۳.

۲- حسینی مهر، ناصر - پیشروان تناتر اروپا (دو جلد) نشر قطره، تهران، ۱۳۸۴.

۳- سوندی، پیتر - تنوری درام مدرن، حمیرا نونهالی، نشر قطره، تهران، ۱۳۸۴.

۴- براکت، اسکار - تاریخ تناتر جهان (جلد سوم) هوشنگ آزادی‌پور، نشر مروارید، تهران،

۱۳۸۴.

نقد در ادبیات نمایشی ۲

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: نقد در ادبیات نمایشی ۱

هدف: آشنایی با سه شیوهی نقد در ادبیات نمایشی: نقد روان‌شناسی، نقد اسطوره‌ای و صورت‌گرا

شرح درس:

- معرفی نقد ادبیات نمایشی بر اساس نظریه‌ی روانشناسی

- معرفی نقد ادبیات نمایشی بر اساس نظریه‌ی اسطوره‌ای

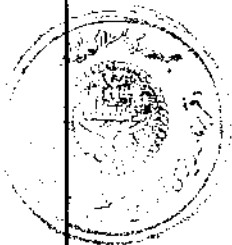
- معرفی نقد ادبیات نمایشی بر اساس نظریه‌ی صورت‌گرا

* دانشجوی موظف است در طول ترم حداقل سه نقد به استاد تحویل دهد.

منابع:

۱- گورین، ال (و دیگران) - راهنمای رویکردهای نقد ادبی، زهرا مهین‌خواه، نشر اطلاعات، تهران، ۱۳۷۳.

۲- هارلند، ریچارد - درآمدی تاریخی بر نظریه‌ی ادبی، از افلاطون تا بارت، علی معصومی، نشر چشمه، تهران ۱۳۸۲.

کارگاه نمایشنامه‌نویسی ۴

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: نظری (یک واحد) - عملی (دو واحد)

پیش‌نیاز: کارگاه نمایشنامه‌نویسی ۳

هدف: کسب مهارت نگارش نمایشنامه با توجه به اصول اقتباس
شرح درس:

- اصول و فنون اقتباس برای نمایشنامه
- اصول و تمرین‌های اقتباس از داستان کوتاه برای نمایشنامه
- اصول و تمرین‌های اقتباس از داستان بلند و رمان برای نمایشنامه
- اصول و تمرین‌های اقتباس از داستان‌های عامیانه برای نمایشنامه
- اصول و تمرین‌های اقتباس از ادبیات مکتوب و کهن ایرانی برای نمایشنامه
- تمرکز بر نمایشنامه‌های دانشجویان که با شیوه‌ی شخصی خود به نگارش درآورده‌اند
- نگارش یک نمایشنامه برای پایان ترم

منابع:

۱- M C Tarlne, Brian, ۱۹۹۶, Novel to film- oxford, university press, ۱۹۹۶.

۲- Colby, panel, narrative, Rutledge, London ۲۰۰۱.

۳- ناظرزاده، فرهاد - درآمدی بر نمایشنامه‌شناسی، سمت، تهران، ۱۳۸۳.

دیدن و تحلیل نمایش ۲

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: دیدن و تحلیل نمایش ۱

هدف: کسب توان تحلیل آثار رئالیستی و اجراهای مدرن

شرح درس:

- تفاوت نمایشنامه‌های دوران باستان و کلاسیک با نمایشنامه‌های معاصر از نظر ساختار، مضمون شخصیت‌پردازی، واژگان و...

- نمایش نمونه‌هایی از اجراهای مهم آثار نمایشی رئالیستی و تحلیل آنها، ضمن ارائه تعریف مقدماتی از فلسفه رئالیسم

- نمایش نمونه‌هایی از اجراهای مهم آثار نمایشی غیر رئالیستی و تحلیل آنها، ضمن ارائه تعریف مقدماتی از فلسفه‌های منجر به سبک‌های گوناگون

منابع:

۱- بال، دیویه - از پایان تا آغاز و از آغاز تا پایان، ترجمه‌ی دکتر کریمی حکاک، نشر گل، تهران، ۱۳۷۳.

۲- بولتون، مارجوری کالبدشناسی درام، رضا شیرمرز، نشر قطره، ۱۳۸۳.